Tříkrálová sbírka potrvá do 30. března
strana 2

Očkování proti covid-19
strana 3

Stav běžeckých tratí na Jesenicku on-line
strana 12

Olomoucký kraj

ČÍSLO 1 | LEDEN 2022 | ROČNÍK 21

ON-LINE MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kraj má za sebou náročný rok. Letošek bude další výzvou

Minulý rok nebyl pro Olomoucký kraj procházkou růžovou zahradou – přesto dokázalo jeho vedení uskutečnit první body svého programového prohlášení. A rok 2022 bude další zatěžkávací zkouškou – naplno se totiž projeví ekonomické dopady epidemie koronaviru. Pro region půjde zároveň o velkou příležitost.

Krajští zastupitelé schvalovali rozpočet na letošní rok 13. prosince. Na investice půjde 1,2 miliardy korun.

Foto | Olomoucký kraj

„Podařilo se nám udržet rozpočet na uzdě a splatit stamiliony korun z dluhů, které nám zbyly z minulých období. Přesto všechno jsme dokázali pro letošní rok sestavit a také prosadit rozpočet, který nepodrývá investice a zaměřuje se na rozvoj regionu," uvedl Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje.

Hejtmanství během minulého roku dokončilo řadu důležitých dopravních staveb, mezi nimiž byl třeba projekt obchvatu Prostějova, na kterém se kraj finančně podílel. Došlo také ke stabilizaci situace v sociálních službách a krajem zřizované školy otevřely další atraktivní a žádané obory. Hejtmanství pokračovalo v podpoře sportu, kultury i turistického ruchu a výrazně zefektivnilo systém dotačních žádostí.

Náročný rok 2022

„Letošní rok nebude v porovnání s tím loňským o nic jednodušší, alespoň co se týče krajského rozpočtu. Na druhou stranu je pro nás příležitostí zefektivnit fungování kraje a podporovat takové projekty, které mají smysl a perspektivu. Za klíčové považuji předfinancování projektové přípravy důležitých projektů nejen v oblasti sociální a udržení rozsahu a kvality sociálních služeb i v časech rozpočtového provizoria a snižování státního dluhu," uvedl Ivo Slavotínek, první náměstek hejtmana Olomouckého kraje. Mezi krajské priority letošního roku patří další čerpání evropských a národních dotací ve prospěch krajských projektů, investice do zdravotnictví, rekonstrukce silnic nižších tříd a podpora vzdělávání. V oblasti kultury bude hlavním investičním úkolem dokončení rekonstrukce Červeného kostela v Olomouci. Největší krajskou sportovní událostí se stanou Olympijské hry dětí a mládeže, na které v létě dorazí tisíce mladých sportovců.

Jaroslav Kropáč

Olda hledá dobrovolníky! Olda je orel a maskot Olympiády dětí a mládeže

Maskot Olympiády dětí a mládeže (ODM) dostal jméno. Je to orel Olda. Významná sportovní akce se v Olomouckém kraji uskuteční už letos v červnu. „Veřejnost nám zaslala spoustu skvělých nápadů na to, jak orla – maskota Olympiády dětí a mládeže, pojmenovat. Nakonec zvítězil Olda. Všem lidem, kteří se do výběru jména maskota zapojili, moc děkuji," uvedl Michal Zácha, náměstek Olomouckého kraje pro oblast sportu.

Komisi, která jméno nového maskota vybírala, oslovilo hlavně propojení názvu a samotné sportovní akce – Olympiáda dětí a mládeže + Olomoucký kraj – Olda.

Návrh na Oldu poslaly do ankety hned tři ženy – Jitka Pokorná, Hana Brožková a Markéta Prucková. Všechny získají od Olomouckého kraje kromě poděkování také dárkový balíček a novou olympijskou čepici Raškovku.

Staňte se dobrovolníky

Výběrem jména pro maskota spolupráce veřejnosti na Olympiádě dětí a mládeže rozhodně nekončí. Její pořadatelé totiž spouští náborovou kampaň pro dobrovolníky, kteří se zajištěním chodu akce pomohou. „Dobrovolníci jsou důležitou součástí Olympiády dětí a mládeže. Často jsou to právě oni, kteří jako první zažívají emoce se sportovci bezprostředně po výhře i prohře. Zároveň jsou nositeli olympijských hodnot, jako je například respekt k soupeři či fair play," říká Filip Šuman, místopředseda Českého olympijského výboru.

Pro Olympiádu dětí a mládeže se hledá 150 dospělých dobrovolníků z Olomouckého kraje.

„Dobrovolníci se mohou hlásit na celou dobu konání ODM, tedy na pět dní, nebo minimálně na tři dny. Dostanou dobrovolnické oblečení – tričko, kšiltovku a lehkou bundu proti dešti, zajištěný mají pitný režim a stravu," doplňuje Filip Pastuszek, koordinátor dobrovolníků. Podrobnosti jsou na webu www.olympijskytym.cz/olympiada-deti-mladeze.

Olympiáda dětí a mládeže je republikovou soutěží krajských výprav, která se koná každoročně od roku 2003 a je životním zážitkem pro mladé sportovce ve věku 12–16 let. Unikátní formát a olympijský protokol motivuje nejen účastníky, ale také jejich kamarády a rodiče, aby byl pohyb přirozenou součástí jejich životů.

Eva Knajblová

SLOVO HEJTMANA

Vážené čtenářky a čtenáři,

vítám vás v novém roce. Věřím, že jste prožili klidné Vánoce, odpočinuli si a nabrali dostatek nových sil. Vy, kdo jste na odpočinek ještě neměli čas, udělejte si jej prosím co nejdříve. Jsem si zároveň vědom, že je mezi námi nemálo těch, kteří z důvodů plnění svých pracovních povinností ani o Vánocích odpočívat nemohli a stejně tak nemohli trávit svůj čas s rodinami, jak by si přáli.

Jsou to lidé pracující ve zdravotnictví, sociálních službách, hasiči, policisté, vojáci, pracovníci v energetice, obchodě, dopravě, v dalších službách. Významnou měrou se v dalším „covidovém roce" právem pozornost upínala zejména na zdravotníky. Velmi mě mrzí, že malá, ale viditelná část veřejnosti přešla od dříve běžných projevů vděku a poděkování k projevům nevraživosti, a někdy dokonce agresivity. Chtěl bych říct nejen zdravotníkům, majícím osobní zkušenost s ataky vůči své osobě, ale také všem ostatním, kteří v různých situacích a profesích pomáháte čelit epidemii, že si vaší práce a úsilí velmi vážím a stejně tak si jich váží drtivá většina obyvatel. Máte náš respekt a poděkování.

Přeji všem obyvatelům Olomouckého kraje, aby do nového roku vykročili pravou nohou, aby byl letošek klidnější a aby si i ti, kteří dosud nemohli, konečně odpočinuli. Kvůli sobě, svým rodinám i nám ostatním. Jsem velmi přesvědčen, že aktuální nelehkou situaci společně zvládneme a že se v rámci spolupráce a se vzájemnou podporou již v letošním roce dostaneme do normálu. I když budeme možná muset některé parametry „normálu" mírně přehodnotit a vzít jinou optikou. Ostatně toto se nám jako společnosti přece děje neustále.

Všechno dobré.

Josef Suchánek,
hejtman Olomouckého kraje

Peníze z kraje pomohly poničené jižní Moravě

Statisíce korun, které vloni zamířily z Olomouckého kraje na podporu tornádem poničených vesnic, posloužily na likvidaci škod. Finance uvolnilo hejtmanství přímo ze svého rozpočtu, více než 200 tisíc korun se pak vybralo v rámci dobročinné akce Památky památkám. Výtěžek ze sbírky zamířil do galerie v Hodoníně. „Peníze využijeme na opravu poškozených oken ve stálé expozici. Daru si velmi vážíme," napsal v děkovném dopise Josef Fantura, ředitel hodonínské Galerie výtvarného umění.

Sbírková akce na podporu hodonínské expozice proběhla vloni v létě a u veřejnosti vzbudila velký zájem. Ten se projevil i na výsledném výtěžku charitativního projektu. „Veškeré vstupné, které se vloni o víkendu 31. července až 1. srpna vybralo v krajských příspěvkových organizacích – jako jsou například muzea či galerie, šlo na pomoc do Hodonína," uvedl Jan Žůrek, radní Olomouckého kraje a iniciátor zmiňované sbírky.

> *Peníze využijeme na opravu poškozených oken ve stálé expozici. Daru si velmi vážíme.*
>
> **Josef Fantura**
> ředitel hodonínské galerie

Další poděkování obdrželo hejtmanství z Moravské Nové Vsi. Ta patřila mezi čtveřici obcí, kterým kraj poslal peníze přímo ze svého rozpočtu – šlo o Lužice, Mikulčice, Hrušky a právě Moravskou Novou Ves. Každá z nich obdržela finanční dar ve výši 100 tisíc korun.

Eva Knajblová

Ničivé tornádo se obcemi na jižní Moravě prohnalo loni 24. června. Foto | HZS JMK

HRANICE | Město Hranice zvýšilo poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Obyvatelé města letos uhradí za svoz odpadu 792 korun. Od poplatků jsou osvobozeny děti do šesti let a senioři nad 70 let. Naposledy se částka měnila v roce 2019, kdy byla stanovena na 696 korun.

PŘEROV | Pokladničku s vánoční sbírkou na náměstí TGM se někdo pokusil vykrást. Zloděj vylomil bezpečnostní sklo a zřejmě se k celé částce nedostal. Věc prošetřuje policie. Přesto v ní zůstalo rekordních 30 tisíc korun.

ŠUMPERK | Lyžaře a turisty vyveze do Jeseníků SKI BUS. Spoje jezdí každý víkend od 8. ledna do 13. března. Skibusy jsou součástí integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje, jejich fungování zajistila společnost Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu.

PROSTĚJOV | Společnost ProMedica ve spolupráci s nemocnicí Agel Prostějov a městem Prostějov zahájila 10. ledna provoz nového očkovacího pracoviště proti covid-19. Místo slouží výhradně pro posilovací dávku pro dospělé na pracovišti E. Valenty 19 po objednání na telefonním čísle 705 125 903.

ŠTERNBERK | Stavba krytého bazénu za 170 milionů korun pokračuje podle harmonogramu. Moderní víceúčelový krytý bazén s kapacitou 300 návštěvníků vyrůstá v sousedství nemocnice a nově postaveného atletického stadionu. Návštěvníky přivítá na podzim letošního roku.

Tříkrálová sbírka i letos putuje k potřebným

Netradičně podpořili letošní Tříkrálovou sbírku nejvyšší představitelé kraje, města a církve – na koních projeli s koledou Olomoucí a sbírali dary do Tříkrálové sbírky. Foto | Olomoucký kraj

V kostýmech tří králů a v koňských sedlech se ve čtvrtek 6. ledna vydali do ulic města hejtman Olomouckého kraje Josef Suchánek, primátor statutárního města Olomouce Miroslav Žbánek a generální vikář olomoucké arcidiecéze Josef Nuzík.

Na koních projel netradiční slavnostní průvod městem. Tři muži putovali od katedrály sv. Václava se zastávkami na olomouckém arcibiskupství a rektorátu Univerzity Palackého, zavítali na radnici a jejich cesta skončila před krajským úřadem. Doprovázeli je členové operního a operetního sboru Moravského divadla.

Tradiční sbírková akce letos probíhala od 1. do 16. ledna. Dary mohli lidé předávat přímo koledníkům nebo do statických kasiček v kostelech, na úřadech či v obchodech. Až do 30. dubna pak bude možné přispět on-line.

„Charita Olomouc věnuje výtěžek z Tříkrálové sbírky na rozvoj domácí hospicové péče na Olomoucku a na vytvoření zázemí lidem s duševním onemocněním. Získané finanční dary rovněž podpoří důstojné zaopatření zemřelých klientů střediska Samaritán pro lidi bez domova," dodala Eva Štefková z olomoucké Charity, která je organizátorem sbírky. V loňském roce přispěli lidé v celé republice částkou celkem 81,4 milionu korun.

Juraj Aláč

Rozpočet počítá se schodkem, investice se snižovat nebudou

Olomoucký kraj bude v příštím roce hospodařit s rozpočtem ve výši zhruba 6 miliard korun. Bude schodkový, s příjmovou stránkou 5,9 miliard korun a výdajovou 6,3 miliardy. Na svém posledním loňském zasedání 13. prosince se na tom shodli krajští zastupitelé. Vedení kraje nastavilo příjmy a výdaje tak, aby byl provoz kraje maximálně efektivní – při snaze udržet náklady pod kontrolou nebudou zároveň sníženy finanční objemy na investice.

„Velká zadluženost kraje, což je břímě, které na nás doléhá z minulosti, nás v mnoha ohledech svazuje. Na druhou stranu chceme investovat více než v roce 2021, protože investice se nám v budoucnosti vrátí v podobě rozvoje regionu," uvedl Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje. V rozpočtu

kraj myslí mimo jiné i na dotace, jejichž systém přepracoval a zjednodušil.

Přerozdělování krajské podpory bude efektivnější a transparentnější

„Oproti loňskému roku stoupne objem krajských dotací zhruba o pět procent. Dohromady půjde přibližně o 463 milionů korun. Nejzranitelnějším sociálním službám, těm zřizovaným neziskovým sektorem, přidáváme do alokace 15 milionů navíc," upřesnil Ivo Slavotínek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

Na opravy a investiční projekty půjde o 1,2 miliardy korun více než v loňském roce. K růstu dojde také v oblasti fondu sociálních služeb nebo u dotací do sféry zdravotnictví. „U dotací ve zdravotnictví dojde k navýšení finančních prostředků o více než dvacet procent s tím, že důraz chceme klást hlavně na prevenci," dodal Dalibor Horák, náměstek hejtmana Olomouckého kraje.

„Sestavování rozpočtu na letošní rok nebylo snadné. Situaci podstatně zkomplikovaly nejen zděděné dluhy, ale také nečekané výdaje a nižší rozpočtové příjmy ovlivněné epidemií covid-19," posteskl si hejtman Josef Suchánek.

Eva Knajblová

Do očkování na Jesenicku se zapojily dva mobilní týmy

Do očkování proti onemocnění covid-19 se zapojila i soukromá Jesenická poliklinika. Její dva mobilní týmy jezdily po regionu a podávaly vakcínu lidem, kteří by do očkovacího centra přijet nemohli. Jednoho z výjezdů se jako administrátor zúčastnil také hejtman Josef Suchánek. Součástí mobilního očkovacího týmu byl jako řidič a administrátor i jednatel Jesenické polikliniky Milan Plesar, se kterým jsme si o očkování na Jesenicku povídali.

Kdy se začalo s očkováním proti covid-19 na Jesenicku?

V Jesenické poliklinice jsme začali s očkováním v květnu 2021. V docela krátkém čase byl vlastními zdroji stavebně přebudován bývalý sklad a ve spolupráci s renomovanou společností v oboru GHC GENETICS bylo spuštěno do denního provozu moderní očkovací centrum. Za dobu jeho dosavadní existence zde náš odborný personál aplikoval přes 10 000 kusů dávek především vakcíny Comirnaty od výrobce Pfizer/BioNTech. V rámci srovnání s jinými provozovanými očkovacími centry obyvatelé Jesenicka ve větším preferují službu bez objednání a přichází v čase, kdy se jim to zrovna hodí.

> *„Při mobilních očkovacích výjezdech jsme naočkovali celkem 1 247 lidí, kteří by se asi jinak nenaočkovali, a z toho má člověk dobrý pocit.*
>
>
>
> **Milan Plesar**
> jednatel, Jesenická poliklinika s.r.o.

Jaký byl zájem o očkování u lékařů a jaký prostřednictvím mobilního očkovacího týmu?

Praktičtí lékaři sídlící v Jesenické poliklinice jsou pro naše očkovací centrum výbornými partnery. Někteří z nich i mimo něj pravidelně očkují své pacienty. Když přišla myšlenka zřízení mobilního očkovacího týmu, bylo to právě pět našich praktických lékařů i jejich kolegů, kteří mě v tom podpořili a podali pomocnou ruku. Sami to přitom ve svých ordinacích neměli jednoduché, lidé jim denně volali, v omezeních nouzového stavu v podstatě léčili po telefonu. Mobilní očkovací týmy se nám i díky jim podařilo kvalitně personálně obsadit lékaři a zdravotními sestrami Jesenické polikliniky i dobrovolníky. Sám jsem se účastnil výjezdů jako řidič–administrátor, jeden z celodenních výjezdů s námi absolvoval jako administrátor i hejtman Olomouckého kraje Josef Suchánek.

Jak vypadá mobilní očkovací tým? Kolik personálu to obnáší a jaké jsou náklady na vyslání týmu?

S ohledem na četnost obcí a kvůli terénnímu specifiku Jesenicka byly potřeba v jeden den dva mobilní očkovací týmy. Jeden tvořil zapůjčený sanitní vůz z partnerské Krnovské nemocnice, druhý osobní auto. V každém z nich byl řidič, lékař, dvě zdravotní sestry a jeden administrátor, navíc jeden administrátor v tzv. předvoji. Vše bylo potřeba pokrýt obsáhlou administrativou,

Výjezdu mobilního očkovacího týmu se účastnil jako administrátor i hejtman Josef Suchánek.
Foto | Jesenická poliklinika

až jsem si říkal, kde se bere tolik papírů, ale uznávám, byly potřeba. Veškeré výdaje spojené se vznikem a uskutečněním výjezdů mobilních očkovacích týmů na Jesenicku činily přes 250 000 korun, které uhradila Jesenická poliklinika s.r.o. Je třeba v této souvislosti zmínit a poděkovat za dotaci Olomouckého kraje pro tento účel ve výši 96 988 korun.

Kolik výjezdů má za sebou mobilní tým a s jakým úspěchem? Setkal se všude s pozitivním přístupem lidí, nebo i agresí odmítačů očkování?

Za celkem osm výjezdů mobilních očkovacích týmů do 23 obcí Jesenicka od října do prosince 2021 jsme se nesetkali s vyloženým problémem. Při všech mobilních očkovacích výjezdech jsme úzce spolupracovali se starosty jednotlivých obcí. Bylo zajímavé v praxi vidět, jak některý sám sváží k očkování starší obyvatele vesnice, jak zapáleně pomáhá, zatímco jiného naše očkovací aktivita směrem k obyvatelům jeho obce vůbec nezajímala. Při všech těchto mobilních očkovacích výjezdech jsme naočkovali celkem 1 247 lidí, kteří by se asi jinak nenaočkovali, a z toho má člověk dobrý pocit. Velké poděkování přitom patří všem členům mobilních očkovacích týmů i většině ochotných starostů obcí na Jesenicku, jsou to ohromně srdeční a snaživí lidé.

Prozradíte nějakou zajímavost či perličku z mobilního očkování na Jesenicku?

Téměř při každé zastávce mobilního očkovacího týmu nás někdo požádal o očkování jeho imobilního rodinného příslušníka v domácím prostředí. Vždycky jsme se snažili vyhovět. Vybavuji si, jak jsme takto očkovali jednoho 100letého pána v jedné obci, který nás hezky přivítal a z vděčnosti poté nabídl šťopečku slivovice. Bylo to milé, a i když jsme museli odmítnout, hezký pocit máme dodnes. Stejně tak byl zajímavý fakt, že ne zrovna málo lidí v některých obcích na Jesenicku nám při vyplňování nutné administrativy sdělilo, že nemá mobil ani e-mail. Tak jsme jim očkovací certifikáty posílali přes starosty obcí. Člověka to vede k zamyšlení, jak mohou v dnešním světě fungovat? A vidíte, mohou, a když je člověk viděl, tak docela dobře.

Jak vy osobně vnímáte covid-19? Zbavíme se ho, naučíme se ho léčit, nebo se musíme s ním naučit žít?

Ve svém životě se mi vyplatilo inspirovat se názory lidí, kteří se vyjadřují k tomu, co léta úspěšně dělají. Covid-19 se zjevil, je tu již mnoho měsíců, snažíme se s ním jako společnost vypořádat a přitom se každý z nás snažíme ochránit zdraví své a svých nejbližších. Já osobně i celá širší rodina jsme naočkováni třemi dávkami vakcíny. Snažím se i svým příkladem inspirovat okolí. Kéž by nás bylo co nejvíce a my mohli brzy konečně odložit respirátory a žít svobodněji. Moc bych si to za nás všechny přál.

Juraj Aláč

SLOVO ODBORNÍKA

Bohuslav Kolář
vedoucí Odboru zdravotnictví Krajského úřadu Olomouckého kraje

Očkování v Olomouckém kraji

Nejvhodnější prevencí proti onemocnění covid-19 je v současné době dobrovolné očkování. V průběhu loňského roku zahájila svou činnost očkovací místa ve všech osmi nemocnicích na území kraje. Mobilní týmy zdravotníků zajistily vakcinaci klientů a personálu pobytových zařízení sociálních služeb a vyjížděly také do odlehlejších lokalit kraje.

Na společnou výzvu Krizového štábu Olomouckého kraje a Sdružení praktických lékařů ČR se do očkování postupně zapojili všeobecní praktičtí lékaři. Pomáhat přišli i další zdravotničtí dobrovolníci.

V poslední prosincové dekádě bylo zahájeno očkování dětí ve věku 5–11 let. To probíhá ve Fakultní nemocnici Olomouc a dále v nemocnicích v Prostějově, Přerově a Šumperku. Na výzvu orgánů kraje a Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost ČR se do vakcinace postupně zapojují dětští lékaři. Mimo personál nemocnic a ambulancí k boji s nákazou přispívají také hasiči, armáda, policie, zdravotničtí záchranáři, pracovníci Krajské hygienické stanice, členové Českého červeného kříže a mnoho dalších, kteří pomáhají s organizací, převozy pacientů a materiálu, zajištěním logistiky očkovacích míst a jinými potřebnými činnostmi.

Kraj je držitelem certifikátu společenské odpovědnosti

Krajský úřad Olomouckého kraje se může pochlubit novým certifikátem, který stvrzuje, že je společensky odpovědnu firmou. Udělení certifikátu předcházely měsíce práce. Společenská odpovědnost úřadu se promítá do mnoha oblastí jeho fungování – od třídění odpadu až po ochranu životního prostředí a dobrovolnickou činnost.

„Přijetím konceptu společenské odpovědnosti jsme sami iniciativně podnikli řadu kroků nad rámec toho, co nám ukládá zákon. A to nejen k občanům, pro něž je zde kraj především, ale pro celou společnost," uvedl Lubomír Baláš, ředitel Krajského úřadu Olomouckého kraje.

ČESKÁ SPOLEČNOST PRO JAKOST, z.s.
Certifikační orgán certifikující systémy managementu č. 3081 akreditovaný Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. podle ČSN EN ISO/IEC 17021-1:2016
na základě udělené akreditace vydává
CERTIFIKÁT
shody systému managementu společenské odpovědnosti s požadavky
ČSN 01 0391:2013
organizaci
Olomoucký kraj
Krajský úřad Olomouckého kraje

Aktivita úřadu povede k jeho efektivnějšímu fungování

Už vloni v březnu se tak naplno rozjely práce spojené s nastavením systému řízení managementu společenské odpovědnosti, řídicích a kontrolních mechanismů a zpracováním odpovídající dokumentace. Krajský úřad si stanovil strategické cíle v oblasti společenské odpovědnosti, které bude v nadcházejícím období naplňovat. Své aktivity si rozčlenil do čtyř základních pilířů – ekonomického, sociálního, environmentálního a oblasti péče o zaměstnance.

„Společenská odpovědnost se promítne například do efektivnějšího fungování úřadu, povede ke zmenšení byrokracie, snížení ekologické zátěže a v jejím rámci podpoříme třeba i vzdělávání dobrovolníků napříč Olomouckým krajem," doplnil ředitel Baláš.

Eva Knajblová

STAHUJTE A SDÍLEJTE

Vážené čtenářky a čtenáři,

lednové číslo měsíčníku Olomouckého kraje je prvním, které vychází pouze v elektronické podobě. Důvodem k tomuto kroku je dřívější ukončení stávající smlouvy. Hejtmanství právě vybírá nového dodavatele tištěné formy, který vzejde z výběrového řízení. Jakmile bude úspěšně vybrán nový obstaravatel měsíčníku, najdete jej opět ve svých poštovních schránkách. Do té doby si ho prosím stahujte, sdílejte a užívejte v elektronické podobě, ať nepřijdete o informace z vašeho kraje.

Děkujeme za pochopení.

Redakce Olomouckého kraje

Olomoucký kraj

Na cyklostezky a bezpečnost v dopravě půjdou desítky milionů

Na budování dětských dopravních hřišť, cyklostezek, přechodů pro chodce a na zvýšení bezpečnosti provozu se i v příštím roce zaměří olomoucké hejtmanství. V rozpočtu pro tuto oblast vyčlenilo celkem dvacet milionů korun. „Jde nám o zvyšování bezpečnosti cyklistické dopravy na území Olomouckého kraje a podporu aktivního trávení volného času. Z programu Podpora výstavby a oprav cyklostezek 2022 lze žádat nejen o dotace na budování nových cyklistických stezek nebo komunikací pro cyklisty, ale i na jejich rekonstrukce," uvedl náměstek hejtmana pro oblast dopravy Michal Zácha.

V rámci dotačního programu Podpora opatření pro zvýšení bezpečnosti provozu a budování přechodů pro chodce 2022 je pak možné žádat o finanční podporu zejména na bezpečnostní opatření při vjezdech do obcí nebo ostrůvky usměrňující dopravu v průtazích obcí. „Jde také o projekty opticko-psychologických brzd na vozovce, bezbariérové úpravy nástupišť autobusových zastávek a nejen to. Peníze z dotačního titulu mohou směřovat i na výstavbu a rekonstrukce přechodů pro chodce a chodníků," doplnil náměstek Zácha.

Dotační program Podpora výstavby, obnovy a vybavení dětských dopravních hřišť 2022 pak umožní žádat o finanční podporu na budování nových nebo opravu a dovybavení stávajících dětských výukových areálů v Olomouckém kraji.

Eva Knajblová

První letošní dítě v Olomouckém kraji je Eliška

Olomoucká fakultní nemocnice přivítala na svět první dítě letošního roku v kraji. Stala se jím Eliška z Radslavic na Přerovsku. Na svět přišla na Nový rok v 4:31 a vážila 3 240 gramů a měřila 49 centimetrů. Hejtman Josef Suchánek v pondělí 3. ledna poblahopřál zprostředkovaně rodičům holčičky.

Kvůli hygienickým opatřením jim pozdravy a dárek předal prostřednictvím Romana Havlíka, ředitele Fakultní nemocnice Olomouc, v níž miminko přišlo na svět.

„Stejně jako loni i letos jsem nemohl kvůli opatřením v souvislosti s pandemií koronaviru mamince pogratulovat osobně. Rodině i děvčátku přeji především zdraví, radost a spokojený život v Olomouckém kraji, který je jejich domovem," vzkázal hejtman Josef Suchánek. Kromě gratulace, dárkového koše s regionálními produkty, hraček a dalších drobností poslal hejtman prvnímu letošnímu novorozenci také hrací podložku.

Prvnímu letošnímu miminku kraje – Elišce, přinesl dárek hejtman Josef Suchánek. Prvního Olomoučana přijel přivítat primátor města Miroslav Žbánek (vpravo), jejich dary ale kvůli epidemickým opatřením předal rodičkám ředitel Fakultní nemocnice Olomouc Roman Havlík (uprostřed). Foto | Olomoucký kraj

O minutu později než Eliška přišel ve stejné porodnici na svět malý Vincenc z Náměště na Hané. Na Nový rok se v 5:15 narodil v Nemocnici AGEL Prostějov chlapeček Mikuláš a v Šumperku se první miminko, chlapeček Jan, narodilo v 6:27.

Juraj Aláč

PŘEDSTAVUJEME: SENÁTOŘI Z NAŠEHO KRAJE

Marek Ošťádal
volební obvod 66 Olomouc

Jaké problematice se jako senátor věnujete?

Mimo Senát jsem starostou obce Náklo, takže je mi blízké vše, co souvisí s touto profesí, tedy potřeby obcí a jejich občanů. V Senátu jsem pak členem Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. Mé směřování je tedy velmi široké. Mám ale dlouholeté téma odpady, tedy systémy jejich svážení, třídění a likvidace. I když se nová legislativa snaží tvářit pokrokově, myslím si, že naplnění požadovaných cílů je velmi vzdálené, dokud se nezmění samotná podstata odpadového systému, tedy určení původce odpadu. V současné době je tak označována obec, ale z podstaty věci každý ví, že je to výrobce. Dalším mým oblíbeným tématem jsou regionální tradice. Ať se již jedná o nářečí, kulturu, řemesla, lidé by neměli zapomínat na svůj původ, na odkaz a moudrost svých předků, v mnohém to pomáhá neopakovat stále dokola stejné chyby.

Co považujete za největší problém Olomouckého kraje a jak se dá řešit?

Dle mého vnímání současné reality má každá oblast své problémy a každý vidí ty své jako ty nejdůležitější. V podstatě se v nich neodlišujeme od jiných krajů. Z těch existenčně významnějších bych ale vyjmenoval dopravu, tedy stav našich komunikací. Dle mého je nutno krom stále dokola opakovaného hledání prostředků na jejich opravu i hledat cesty, jak stávající komunikace chránit před ničením. Toto je dle mého velkým úkolem současných zákonodárců. Další problém vidím v již zmíněných odpadech, protože Olomoucký kraj nemá koncovku pro zbytkové odpady. Blíží se rok, kdy bude skládkování zakázáno, a náš kraj na tuto chvíli není připraven. Ač se to ale může jevit jako problém kraje, dle mého i toto je velký úkol pro stát. Nelze jen klást převratné cíle, ale je nutno i konat kroky pro jejich naplnění.

Co ještě chcete stihnout či zařídit ve svém funkčním období?

Od svého nástupu do funkce se snažím objíždět region a komunikovat se starosty. Samosprávy mají těžký život a budoucnost jim není moc nakloněna. Jsou zasypány spoustou zbytečné úředničiny, což je přetěžuje a brzdí. Bere jim to energii a čas, který by mohly věnovat rozvoji svých obcí, což se přímo dotýká občanů samotných. Zvýšení pravomocí samospráv a snížení jejich zátěže je velký úkol, který by bylo krásné naplnit, jen se bojím, že náš svět to již nedokáže. Musíme ale doufat, ve Sněmovně je již mnoho komunálních „dělníků", tak snad se jim podaří svým kolegům ulehčit práci.

Jaké místo v Olomouckém kraji máte nejraději?

Velmi rád někde cestuji a poznávám nové kouty světa. Pokaždé když ale odjedu, od prvního dne se těším na návrat domů, do své rodné vesnice za svojí rodinou a přáteli. Někdy si říkám, proč vůbec odjíždím, ale je to proto, abych si pořád dokola uvědomoval, že doma to mám nejraději.

Za hudbu z veřejného rozhlasu zaplatí obcím kraj

Olomoucký kraj i letos uzavřel smlouvu s Ochranným svazem autorským (OSA) a zaplatil obcím na území celého regionu poplatky za reprodukci hudebních děl. Týká se to například přehrávání hudby před začátkem hlášení místních rozhlasů. „Princip je jednoduchý – tím, že kraj zaplatí autorské poplatky za všechna města a obce na území Olomouckého kaje, dosáhne na daleko nižší jednotkovou cenu, než kdyby každá z obcí postupovala samostatně. Úspora je kolem padesáti procent," vysvětlil Josef Suchánek, hejtman Olomouckého kraje. Náklady se pohybují ve výši zhruba půl milionu korun. Olomoucký kraj je jediným v Česku, který takto obcím a městům pomáhá, a to už od roku 2001.

Juraj Aláč

Domov seniorů v Prostějově povede nový ředitel

Novým šéfem Domova seniorů v Prostějově se od ledna stal Marek Němec, který má bohaté zkušenosti s prací se seniory. Osm let totiž vedl příspěvkovou organizaci Sociální služby v Libině na Šumpersku. Podle náměstka hejtmana pro sociální oblast Iva Slavotínka je právě jeho předchozí působení v sociálních službách skvělým předpokladem pro uskutečnění změn v organizaci, do které přichází. „Nový ředitel nastupuje do prostějovského zařízení s jednoznačnou podporou vedení Olomouckého kraje. Naším společným cílem je zejména kvalitně poskytovaná sociální služba a spokojení uživatelé. Zařízení musí být stále více domovem než špitálem. Proto je nezbytné pokročit v obnově efektivního a účinného řízení organizace," uvedl při uvedení do ředitelské funkce Ivo Slavotínek.

Domov seniorů Prostějov je pobytovou sociální službou, která zajišťuje pomoc a podporu 250 seniorům prostřednictvím téměř 130 zaměstnanců.

Nový ředitel prostějovského Domova seniorů Marek Němec s klientkami při uvedení do funkce.
Foto | archiv Domov seniorů v Prostějově

Aktuálně v této organizaci probíhá rozsáhlá rekonstrukce bytových jednotek a sociálního zázemí, která by měla být ukončena v roce 2023.

Juraj Aláč

PAMĚŤ NÁRODA

Jiřina Somsiová: moji rodiče přežili romský holokaust

Množství zločinů, jichž se nacisté dopustili během druhé světové války, bezesporu dominuje téměř úspěšné vyhlazení Židů. Podle nacistické rasové ideologie však existovaly i další národy, které měl potkat stejný osud. Patřili mezi ně především lidé s postižením a Romové. Rodiče Jiřiny Somsiové (*1949 jako Jiřina Danielová) se jako jedni z mála vrátili z pekla koncentračního tábora Osvětim, kde byli právě pro svůj romský původ internováni.

Pláč za zdí

Jiřina Somsiová celé svoje dětství netušila, jaké hrůzy mají rodiče za sebou. Občas v noci slyšela za zdí dětského pokoje křičet ze spaní svého otce Antonína. „Maminka s tatínkem často plakali. Vracelo se jim to. Já jsem se o všem dozvěděla až jako dospělá, kdy mi to maminka celé převyprávěla," říká Jiřina Somsiová v rozhovoru pro Paměť národa a dodává k tomu: „Když je odvedli do koncentráku, měla maminka tři děti. To utrpení, když je odvezli do Osvětimi a oddělili je!"

Sestřičku zabili ranou o vagon

Rodina Danielových byla nejprve internována v Hodoníně u Kunštátu, kde se nacházel tábor Hodonínek, speciálně určený právě pro Romy. K jídlu tu byla jednou denně polévka uvařená z plesnivé řepy. Jiřinin tatínek v ní jednou našel plavat lidský prst.

Po transportu do Osvětimi zemřela jako první nejmladší holčička: „Maminka (Františka Danielová) ji měla v náruči, bylo jí osm měsíců. Na překladišti stály Němky a ty děti jim braly. Maminka ji nechtěla dát a ony ji začaly bít. A ta moje sestřička začala plakat. Jedna Němka ji mamince vytrhla a praštila s ní o vagon. Byla na místě mrtvá." Dva starší chlapci pak zemřeli na epidemii tyfu. Františka Danielová pocházela z dvanácti dětí. Osvětim přežila jako jediná. Podobný osud čekal i Jiřinina otce, který měl tři bratry a sestru: „Ti bratři se o ni tak krásně starali. Když měli bramboru, část dali sestře, aby hlavně ona přežila. Potom na konci války, těsně před osvobozením, začali Němci narychlo posílat všechny do plynu a poslali tam i ji."

Z kuchařky a školnice předsedkyní Společenství Romů na Moravě

Manželé Danielovi se po válce znovu shledali. Jen sami dva, z širokého příbuzenstva jim kromě tří Antonínových bratrů nezůstal vůbec nikdo. Rozhodli se, že si vybudují novou velkou rodinu. „Tím, že prošli takovou hrůzou, a hlavně tím, že tam sami přišli o děti, byli na nás strašně hodní. Nikdy nás netrestali," vzpomíná Jiřina Somsiová, která od roku 1956 žije v Olomouci.

Sama se provdala a přivedla na svět dvě děti. Jelikož pro ně v době normalizace nemohla sehnat školku, stala se v jedné školnicí a děti si brávala s sebou. Pracovala tam třináct let, později si našla místo v kuchyni Fakultní

nemocnice v Olomouci. Současným povoláním Jiřiny Somsiové je práce se sociálně vyloučenými rodinami. Její cílovou skupinou jsou děti, pro které v rámci Společenství Romů na Moravě, jehož olomoucké pobočky je předsedkyní, vybudovala nízkoprahové centrum. „Naší prioritou je vzdělání. Podchytíme si děti, co na to mají. Už v první třídě s nimi děláme úkoly a připravujeme je na další den. Když vydrží až do devítky, dáme jim studenta, a ten je připravuje na přijímací zkoušky," uzavírá Jiřina Somsiová.

František Vrba,
dokumentarista Paměti národa

Paměť národa existuje díky Vám | Hrdinové 20. století odcházejí. Nesmíme zapomenout. Dokumentujeme a vyprávíme jejich příběhy. Znáte ve svém okolí někoho, jehož příběh bychom měli zaznamenat? Kontaktujte nás telefonicky na 777 763 388. Záleží vám na odkazu minulých generací, na občanských postojích, demokracii a vzdělávání? Pomozte nám!
Při pravidelné podpoře se stáváte členy Klubu přátel Paměti národa. Vaše příspěvky nám pomáhají udržovat kontinuitu naší práce a umožňují nezávislost. https://podporte.pametnaroda.cz

OKÉNKO STAROSTKY

Bronislava Krénarová
starostka městyse Protivanov

Protivanov

Městys Protivanov se nachází se na jihozápadním okraji Olomouckého kraje, na rozhraní s krajem Jihomoravským. Je nejvýše položenou obcí Drahanské vrchoviny. Zastavěné území obce se rozkládá na otevřené náhorní rovině cca 670 m n. m. Poloha obce je dosti větrná, o čemž svědčí také tři větrné elektrárny, které jsou v katastru naší obce umístěny. Při dobré viditelnosti je možné je vidět i z Olomouce. V současné době je Protivanov obcí, která plní po mnoha stránkách úlohu menšího regionálního centra. Tento jistý centrální charakter je dán jednak jeho polohou (na hlavní cestě mezi Boskovicemi a Prostějovem), ale také jeho bohatou historií a současnou občanskou vybaveností. V obci jsou dvě školská zařízení, k dispozici zdravotnické služby, pošta, lékárna, obchody, restaurace.

Počátky Protivanova souvisejí s procesem osídlování Drahanské vrchoviny, jejíž první fáze probíhala již na počátku 11. století, a to v bezprostřední blízkosti, ve staré keltské lokalitě Malé Hradisko. První písemná zpráva o obci Protivanov je však až z počátku 16. století, přesněji z roku 1505. Název obce zřejmě souvisí se jménem původního majitele Protivy nebo Protivana: jednalo se o typickou lesní lánovou ves, založenou lokátorem. V roce 1873 byly vsi povoleny 3 trhy v roce a v souvislosti s tím došlo k povýšení na městys. Označení městys se přestalo používat po únoru 1948, titul pak byl Protivanovu navrácen v roce 2006. Kultura v obci je spjata zejména s veřejnou knihovnou a informačním centrem. Místní knihovna se stala Knihovnou roku 2009. Kulturní akce během roku také pořádá Sbor dobrovolných hasičů, Římskokatolická farnost Protivanov. Volný čas seniorů pomáhá vyplnit Klub seniorů. V obci působí také zájmová sdružení myslivců, zahrádkářů, rybářů, včelařů. Ani sportovní aktivity pro děti i dospělé nejsou v naší obci opomíjeny. Ty zaštiťuje zejména sportovní klub SK Protivanov, jehož hlavní činností je fotbal.

Co se týká přírodních zajímavostí, leží v katastrálním území Protivanov dvě oblasti patřící do soustavy Natura 2000. Jedná se o Evropsky významnou lokalitu Protivanov, která je vzácná díky hojnému výskytu modráska bahenního a EVL Stráň nad Huťským potokem s bohatou a stabilní populací hořečku českého. Nachází se u nás také přírodní památky (PP) s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů: PP Skelná Huť, PP Louky pod Skalami a dále přírodní rezervace Skály v nadm. výšce 724 m n. m. s původními lesními porosty. Západně od přírodní rezervace pramení potok Luha, jeden ze zdrojnic Punkvy. Turistickou zajímavostí v této oblasti je také lovecká chata Hanačka, která byla postavena v roce 1810 a byla jedním z opěrných bodů partyzánské skupiny Jermak. Všechny lokality jsou dostupnými turistickými cíli. Můžete je navštívit v létě pěšky nebo na kole, v zimě při dobrých sněhových podmínkách na běžkách.

Naše obec se v současné době stále rozvíjí, obyvatelé nám přibývají. Troufám si říct, že je dobrým místem k žití a má co nabídnout všem, ať už svým občanům, nebo návštěvníkům. Přijeďte a přesvědčte se sami.

POVĚSTI Z KRAJE

Mlsný hastrman

Šumvaldský hastrman rád chodíval i do dědiny. Jednou přišel přestrojený i ke statku Brunských. Bylo poledne, když chasa právě domlátila a chystala se k obědu. Zasedli k velkému stolu na zápraží, když tu se u vrat objevil malý a vyzáblý chlapec, který prosil o něco k snědku. Hospodyně měla dobré srdce, a tak ho také pozvala ke stolu a podala mu plný talíř jídla. Chasa jej chvíli pozorovala a mezi sebou si šuškala, co je to za divného mládence. Měl na sobě podivný úbor – každá nohavice kalhot jinak dlouhá, obnošený šosatý kabát a na hlavě třírohý klobouček. Brunského zeť Matěj, který byl mlynářem na horním mlýně, měl vždy za ušima. Navíc už měl s hastrmany také nějaké zkušenosti. Přišel se na podivného mládenečka podívat pěkně zblízka.

Jak si ho tak prohlíží, spatří, že mu ze šosu kape voda. „Deť je to přestrojené hastrman! Počké, te kujóne, já ti dám co proto", pomyslil si Matěj. Opatrně zašel do stavení, kde měl pantáta Brunský kýbl plný husté kolomazi. Vzal kbelík a velkou vařečku a opatrně se zezadu k hastrmánkovi přiblížil. Ten byl tak zaujat dobrým jídlem, že si vůbec nevšiml, co se mu děje za zády. Matěj nabral velkou vařečkou hustou kolomaz a vší silou ji připlácl hastrmanovi na tvář. Zbytek kolomazi i s kbelíkem mu překlopil na jeho klobouk. Hastrman vyděšeně zaječel, vyskočil od stolu a pokoušel se kolomaz otřít. Zalepil si ale své pazoury a na zbytku kolomazi uklouzl a spadl. Zmítal se a válel po podlaze, aby kolomaz otřel. Ta se mu ale dostala až za límec šosatého kabátu a pálila ho po celém holém těle jako žhavé uhlí. Matějovi to ale nebylo dost. Plnými hrstmi házel na hastrmana plevy, slámu a peří, až byl tím smetím k nepoznání obalen. Vodnický mužík se svíjel, halekal a koulel vzteklýma očima po svém trýzniteli.

Kolem se všichni shlukli, bavili se z nevšední podívané a někteří ještě Matějovi pomáhali a na hastrmana házeli další hrsti slámy a plev. „Vemte na něho cepe," zvolal Matěj. Pár chasníků se chopilo cepů a začali jimi hastrmana tlouct. Nakládali mu na hřbet do té doby, než se tu objevil hospodář, starý Brunský. Ten jim poručil, aby s tím už přestali. Jen bití ustalo, hastrman vyskočil, a přestože mu to na kolomazi klouzalo, vyrazil k vratům. Vypadal jako slaměná koule, která se řítí ven ze dvora. Pacholci i děvečky, co celou podívanou sledovali, slyšeli, jak během úprku kleje a zaťatou pěstí hrozí Matějovi i těm, co jej ztloukli. Všem sliboval pomstu, která je nemine.

Když zmizel za vraty a rovnou šupl do potoka, všichni se rozesmáli, až se za břicho popadali.

Jen starý Brunský se nesmál a svého zetě varoval: „Dávé si na hastrmana bacha, von tô svó pomstô mesli vážně."

Matěj se stejně jako zbytek chasy jen smál, ale pro jistotu se rozhodl neustále nosit na těle čerstvé lýčí. To aby na něj podvodní živel neměl žádnou moc.

Jaroslav Krestýn,
Krajové pověsti o hastrmanech

CO SE VÁM V ROCE 2021 PODAŘILO, Z ČEHO MÁTE RADOST A JAKÉ JSOU VAŠE PRIORITY PRO ROK 2022

Josef Suchánek
hejtman Olomouckého kraje

Z titulu své gesce mám radost z udržení naplánovaného rozpočtu pro rok 2021 pod kontrolou. Hospodaření kraje skončilo přebytkem, díky kterému jsme splatili jeden ze starších dluhů v „předtermínu“, a snížili tak celkovou zadluženost kraje o víc jak půl miliardy korun.

Za významné považuji také realizování transparentních výběrových řízení na nové ředitele/ředitelky příspěvkových organizací kraje. Tímto systémem budeme pokračovat i nadále, znamená zlepšení úrovně řízení institucí typu střední školy, sociální a kulturní zařízení.

Zásadní prioritou pro mě zůstávají finance i v roce 2022.

Ivo Slavotínek
náměstek hejtmana Olomouckého kraje

V sociálních službách jsme velmi pracovali na přípravě evropských projektů, které přinesou soukromí a kvalitu života třeba do domovů důchodců: jedno- a dvoulůžkové pokoje nebo vlastní sociální zařízení. Proč? Protože klienti služeb jsou smyslem naší práce!

O peníze jde až na prvním místě, proto alokaci na provoz sociálních neziskovek posílíme o 15 milionů korun, aby přestály těžké časy.

Pro řešení boje s chudobou a sociálního vyloučení jsme ustavili Platformu pro sociální začleňování, kde se potkali klíčoví aktéři z regionu.

A také jsem se setkal se starosty obcí napříč krajem nad jejich potřebami sociálních služeb a budoucností financování. A víte, co tam třeba také zaznělo? Že nejlepším sociálním pracovníkem na obci je paní pošťačka!

A co je pro mě nejvíc? Covid ukázal, že klíčovým kapitálem sociálních služeb jsou jejich zaměstnanci. S nimi jsme překonali to nejhorší. Proto jim moc děkuji!

Dalibor Horák
radní Olomouckého kraje

Podařilo se nám dokončit výstavbu výjezdové základny Zdravotnické záchranné služby v Uničově, ke které město přidalo novou přístupovou komunikaci. Už brzy se budu radovat nejen já, ale především záchranáři z pracovního zázemí odpovídajícího standardům dnešní doby.

Aktuálními prioritami jsou dokončení výstavby pavilonu interny v Nemocnici Šternberk, zahájení výstavby záchranářské základny v Zábřehu a zajištění finančních prostředků pro nutnou stavební obnovu Odborného léčebného ústavu v Pasece.

Jan Šafařík
náměstek hejtmana Olomouckého kraje

V roce 2021 se podařilo ochránit bonitní půdu ve Hněvotíně nebo připravit analýzu možného umístění malých vodních nádrží v kraji pro zadržování vody v krajině. V rámci dotací se podařilo, i přes nutnost hledání výrazných úspor, zachovat tradiční a oblíbený dotační Program na obnovu venkova (37 mil. Kč).

Dalším úspěchem je například restart Inovačního centra Olomouckého kraje. Pro letošní rok je v plánu maximální využití obnovitelných zdrojů energie, pokračování v rozvoji sítě cyklostezek nebo podpora hospodářsky a sociálně ohrožených území kraje.

Michal Zácha
náměstek hejtmana Olomouckého kraje

V uplynulém roce se nám podařilo pokročit s několika důležitými dopravními stavbami, tou nejvýznamnější je severní obchvat Prostějova otevřený loni na podzim.

Podařilo se nám také udržet dopravní obslužnost. Námi objednávané vlaky a autobusy i nadále usnadňují občanům cestu do práce, dětem do školy a seniorům například k lékaři. To bude platit i v roce 2022.

V oblasti sportu se nám dařilo podporovat výkonnostní a vrcholovou sportovní činnost, ale i důležité aktivity dětí a mládeže, na což navážeme také letos.

Zdeňka Dvořáková Kocourková
členka Rady Olomouckého kraje

U nově budovaných úseků cyklostezek zapracováváme do projektů pokládku chrániček, abychom tudy do budoucna umožnili vést vysokorychlostní internet.

Rozšířili jsme rozklikávací rozpočet do úrovně faktur, což umožňuje vyšší kontrolu krajského hospodaření ze strany veřejnosti. A úspěšně jsme rozjeli prvních sedm krajských SMART projektů, které usnadňují lidem život v oblasti péče o zdraví, v nakládání s odpady či ve využívání hromadné dopravy.

V roce 2022 chci především pokračovat se zvyšováním transparentnosti krajského úřadu a plánuji se zaměřit také na analýzy systému zadávání veřejných zakázek jak na krajském úřadu, tak v jeho příspěvkových organizacích.

Martin Šmída
člen Rady Olomouckého kraje

Rok 2021 byl rokem spolupráce. Se Zlínským krajem jsme spolupracovali na identifikaci chyb při řešení havárie na Bečvě. V našem kraji jsme rozvíjeli spolupráci měst a obcí v rámci restartování záměru Odpady Olomouckého kraje, který se díky tomu nyní dává do pohybu. Jsem také rád, že se podařilo zachránit ornou půdu v Hněvotíně nebo odmítnout nesmyslný kanál Dunaj-Odra-Labe. V tomto roce se chci zaměřit například na výsadbu a údržbu stromořadí, k čemuž bude zase potřeba spolupráce se silničáři.

Aleš Jakubec
člen Rady Olomouckého kraje

V roce 2021 se nám v oblasti školství podařilo zejména personálně stabilizovat a rozjet realizaci projektu na podporu vzdělávání, ve výši 200 milionů korun. Bylo také dokončeno několik investičních projektů zaměřených na inovace učeben a dílen. Celý rok jsme se bohužel potýkali s pandemií a školy byly řadu měsíců zavřené. Jsem však rád, jakým způsobem se k tomu učitelé postavili, a ve výsledku celou situaci velmi dobře zvládli, za to jim patří mé velké poděkování. Náročnou práci učitele chceme ocenit v rámci ocenění „Učitel roku Olomouckého kraje“, které zatraktivníme. V příštím roce budeme pokračovat ve finanční podpoře volnočasových aktivit, ekologického vzdělávání, zahraničních studijních pobytů, vysokých škol a hlavně polytechnických oborů, maturitních i učebních, tedy řemesel.

Jan Žůrek
člen Rady Olomouckého kraje

V roce 2021 se podařilo nastartovat práci na Koncepci kultury, kreativity a památkové péče Olomouckého kraje. Jedná se o významný strategický dokument udávající směr, kterým by se rozvojové aktivity v těchto oblastech měly pro příštích 7 let ubírat. Do tvorby koncepce se zapojuje také široká kulturní veřejnost, což považuji za zásadní. Bez toho, aby se lidé z kultury s tímto dokumentem ztotožňovali, by jeho vznik neměl smysl.

Radost mám z faktu, že se podařilo navýšit prostředky na kulturu a památkovou péči, které budeme v roce 2022 rozdělovat prostřednictvím našich dotačních programů. Celkem je to 61 milionů korun, které přispějí k rozvoji kulturní rozmanitosti regionu.

Mými prioritami pro rok 2022 je dokončení připravované kulturní koncepce a také příprava významných investičních projektů našich příspěvkových organizací. Usilujeme o to, aby všechny velké investice byly financovány z evropských fondů a aby při nich bylo dbáno nejen na efektivitu a udržitelnost, ale také krásu. Právě estetické hledisko je důvodem, proč budeme vyhlašovat také architektonické soutěže.

Radim Sršeň
člen Rady Olomouckého kraje

Jsem moc rád, že se během roku 2021 podařilo provést zásadní reformu krajského dotačního systému, která by kromě větší objektivity a transparentnosti měla přinést i zásadní zjednodušení. To by se mělo poprvé odrazit právě v dotačních titulech pro tento rok, zároveň bychom rádi letošních zkušeností využili k dalšímu zlepšování celého systému. V roce 2021 se také podařilo připravit či zahájit přípravu množství krásných projektů k financování z prostředků EU, první „ovoce“ v podobě úspěšně získaných dotací se již podařilo sklidit a věřím, že máme našlápnuto, aby „úroda“ užitečných projektů podpořených Evropskou unií byla v roce 2022 i letech dalších bohatá.

Ivo Mareš
člen Rady Olomouckého kraje

Předně bych rád popřál všem obyvatelům Olomouckého kraje úspěšný nový rok a hlavně zdraví. Jako krajský radní se zajímám především o zdravotnictví, ve kterém také profesně působím. Z tohoto pohledu považuji za největší úspěch loňského roku spuštění systému veřejného očkování proti covid-19 – z toho mám také největší radost. A mým cílem pro letošek je, aby vakcinace zdárně pokračovala. Zároveň chci zdůraznit, že koronavirus tu s námi asi nějakou dobu zůstane a že se s ním musíme naučit žít. Podobně jako jsme to zvládli u dalších respiračních onemocnění.

Milada Sokolová
uvolněná členka Zastupitelstva Olomouckého kraje

Jsem velmi ráda, že i v roce 2021, který byl opět poznamenám pandemií covid-19, návštěvníci na Olomoucký kraj nezanevřeli a přijeli v hojném počtu, o čemž svědčí rekordní čísla návštěvnosti za loňskou letní sezonu. Obrovský dík za to patří lidem, podnikatelům, firmám z cestovního ruchu v našem kraji a jejich nezměrnému elánu, píli a nasazení, které do své práce vkládají.

V roce 2022 je mou prioritou nadále bojovat za cestovní ruch a vytvářet co nejlepší podmínky pro jeho další rozvoj a zachování konkurenceschopnosti našeho kraje v oblasti infrastruktury, lidských zdrojů a marketingu.

Montík baví děti v Hranicích už sedm let

Klub pro rodiče s dětmi funguje druhým rokem v hranické Kunzově vile a už sedm let vyplňuje volný čas dětí a jejich rodičů. Ani koronavirová omezení a opakovaná stěhování nezastavila jeho činnost. „Od začátku loňského roku, v čase jarní uzávěry, nabízel Montík místo svých pravidelných programů náhradu ve formě stezek v přírodě, kde děti spolu se svými rodiči či prarodiči plnili nejrůznější úkoly s přírodní tematikou, a mohli tak venku zajímavě a příjemně trávit čas. Že se jim stezky líbily, to bylo znát z ohlasů, které od rodičů přicházely a které v těch nejistých měsících velmi potěšily a povzbudily," uvedla Ludmila Marečková z klubu Montík.

Zařízení funguje v duchu Montessori pedagogiky a děti se věnují různým výtvarným či pohybovým činnostem, hrám, prohlížení knih apod. Rodiče si zase v Montíku popovídají a vymění zkušenosti nejen s výchovou svých ratolestí, ale i z mnoha dalších oblastí života. „V loňském roce se podařilo uskutečnit přednášku pro rodiče na téma Psychomotorický vývoj dětí do 1 roku a také jsme připravili několik kulturních akcí. Za možnost pokračování v programech patří dík pánům Janu Hally a Ivo Lesákovi, kteří Montíku od ledna 2020 poskytují pronájem v Kunzově vile v Hranicích," dodala Marečková. Provoz centra finančně podporuje také Olomoucký kraj.

Klub Montík pracuje s dětmi v duchu Montessori pedagogiky a děti s rodiči se věnují výtvarným i pohybovým aktivitám. Foto | Alena Hálková

Alena Hálková

Čtvrťáci z Křelova bodovali v soutěži WocaBee

Žáci čtvrté třídy ze ZŠ a MŠ Křelov-Břuchotín v okrese Olomouc získali cenné 2. místo v celostátní soutěži Jazykový WocaBee šampionát. Třetí ročník této soutěže probíhal pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Skvělého výsledku dosáhli žáci z obce Křelov-Břuchotín v konkurenci 22 328 žáků z 1 821 tříd z celé České republiky. Během celého trvání soutěže se naučili 571 nových anglických slovíček.

Juraj Aláč

Žáci čtvrté třídy ze ZŠ a MŠ Křelov – Břuchotín pod vedením učitelky Daniely Staňkové získali v celostátní soutěži druhé místo. Foto | wocabbe.app

WOCABEE

WocaBee je online aplikace pro učení cizích slovíček, která je dostupná na www.wocabee.app. Učitel průběžně zadává do aplikace balíčky slovíček, které se mají žáci naučit a doma procvičovat. Aplikace se uživateli přizpůsobuje podle toho, ve kterých slovíčkách dělá žák chyby – využívá umělou inteligenci. WocaBee se na českých školách používá od podzimu 2018. Aplikaci již využilo téměř 300 000 žáků a učitelů v České republice i v zahraničí.

DRŽITELKA CENY KŘESADLO 2020

Milena Sobotková
oceněná v kategorii Dobrovolní hasiči

Déle než třicet let se věnuje Milena Sobotková činnosti u dobrovolných hasičů v Bludově a zároveň je starostkou Okresního sdružení v Šumperku. Kromě toho působí jako vedoucí Krajské odborné rady mládeže Olomouckého kraje a je členkou Ústřední odborné rady mládeže ČR. Její bludovští svěřenci se opakovaně stali vicemistry a mistry ČR, opakovaně byla s českou reprezentací na Hasičské olympiádě. Kromě péče o hasičské aktivity se věnuje i pořádání kulturních a charitativních akcí.

Milena Sobotková se mladým hasičům v Bludově věnuje už téměř třicet let a doprovází je i na jejich soutěže. Foto | Archiv M. Sobotkové

Ocenění jste získala za činnost u dobrovolných hasičů. Víte, kdo vás nominoval na ocenění Křesadlo, a jak vnímáte toto ocenění s odstupem času?

Za SDH Bludov mě nominoval syn Martin Sobotka. Ocenění si velice vážím a vnímám ho jako poděkování za 30letou práci.

Křesadlo je cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci – jak tuto definici vnímáte vy?

Nemyslím si, že dělám neobyčejnou věc. Je to koníček, který mě naplňuje, zejména práce s mládeží mi přináší radost. Když se potom dostaví úspěch, tak jak se nám to podařilo v roce 2021, kdy jsme získali s mládeží tři tituly Mistrů ČR, to je potom to nejhezčí, co za tuto práci může člověk získat.

Pokračujete nějakou formou v „dobrovolnictví", které vám přineslo ocenění Křesadlo?

Ano, i nadále pokračuji a vedu mladé hasiče a s dětmi se účastníme i různých charitativních akcí.

Přemýšlela jste, že byste nominovala na tuto cenu někoho ze svého okolí?

Ano, protože takovýchto lidí, kteří pomáhají, je kolem spousta a všichni, co něco dělají pro druhé, si zaslouží ocenění.

Juraj Aláč

KŘESADLO 2021

Cílem udělování ceny KŘESADLO je ocenit dobrovolníky, zviditelnit dobrovolnictví a vzbudit v lidech zájem o dobrovolnou činnost i respekt k těm, kteří ji vykonávají. Organizátorem akce je Maltézská pomoc, o.p.s. Osm vybraných dobrovolníků převezme ocenění na jaře 2022.

www.kresadlo-ok.cz

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Zimoviště netopýrů

V Olomouckém kraji máme největší zimoviště netopýrů v ČR a to je (znění v tajence). Tisíce jedinců zimují v absolutní tmě, vysoké vlhkosti a teplotě kolem osmi stupňů. Skalnaté prostředí tak nabízí stálé podmínky, ideální k přečkání zimního období. Sčítáním netopýrů se odborníci zabývají od padesátých let minulého století, v Olomouckém kraji evidují desítky zimovišť.

POMŮCKA: ANTL, JAHN, PITS, POLOG
ANGL. VAJÍČKO
CITOSLOVCE STŘELBY
POHOVKA
TROŠKU
HADRY NA VÝROBU VLNY
TĚLNÍ VÝMĚŠEK
EVROPAN
DRÁVID
CHÓR
ZN. JEDNOTKY PRÁCE (KILOKALORIE)
RAJSKÝ PROTLAK
ŘEPA PRO VÝROBU CUKRU
DRUH PAPOUŠKA
POPĚVEK
ZNAČKA KILOTUNY
MOSKEVSKÁ CITADELA
HL. MĚSTO JAPONSKA
ZN. MOUKY
BOIÓŤAN
IZOLOVANÁ
NĚM. VÝCHOD
BOULE
BUNIČINA
EGYPT. HORA
OSLÍ HÝKÁNÍ
FINSKÉ SÍDLO
ANGL. NAHORU
ANGLICKY SILNICE (MN. Č.)
ODBORNÍK V DIDAKTICE
USMRTIT VE VODĚ
MALÁ LOUKA
ÚZEMÍ V JUGOSLÁVII
HLUBOKÝ VÝSTŘIH
ZKR. JEDNOTKY ČASU
MATKA
ČERVENÁ BARVA
SHROMÁŽDĚNÍ
DÍTĚ
CITOSLOVCE PŘEKVAPENÍ
OCHRANNÝ OBAL PRO KUKLU HMYZU
OSOBNÍ ZÁJMENO
CITOSLOVCE BOLESTI
ŘEČI
ANGL. PES
VÁNOČNÍ RYBA
NATÍRAT NA BÍLO
LEP
OTRHAT
ZKRATKA VELKÉ BRITÁNIE
DOTAZ PŘI SÁZCE
ZKR. SVĚTOVÉ ORGANIZACE
NEČISTOTA
VÝBORNÁ
LAOSKÝ KMEN
ŘVANÍ
ŽÍLA
VELKÁ MNOŽSTVÍ
NÍZKÝ
SLOVEN. OTÁZKA U SÁZKY
NÁZEV NOSOVKY
MPZ NIZOZEMSKA
TAJENKA 1
SUNOUT PO POVRCHU
OBLOMEK
CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO
BALÍK Z KLESTÍ
JEDNOTKA PRÁCE A ENERGIE (ZNAČKA)
DÍŽKA NA MLÉKO
OLYMPIJSKÉ HRY
ALKEN
CENTRUM ISLÁMU
OVŠEM
VESNICE
PÁNSKÝ ODĚV (HOV.)
PLATEBNÍ KARTA
ŽENSKÉ JMÉNO (4.4.)
ŘÍMSKÝCH 1054
RÁNA
SEVEŘAN
EGYPT. ŘEKA
ČESKÝ DIRIGENT
CITOSLOVCE HIHŇÁNÍ
KÓD ČESKÉ REPUBLIKY
TERMÁLNÍ ANALÝZA (ZKR.)
HISTORIK MĚSTA TŘEBONĚ
TAJENKA 2
HROBY
TOPIVO
ITAL. ŘEKA
KÓD NOVÉHO ZÉLANDU
PENDREK
ADAMOVA ŽENA
ZN. VOLTAMPÉRU
SEKNUTÍ
TRIČKA
JAKO PODLE
LEŠTIDLO
VÍŘENÍ
NESKLIZENÁ ČESÁNÍM
ODDĚLENÍ TECHNICKÉ KONTROLY
JÍTI K VOLBÁM
NÁRODNÍ PARK
VÝZVUK
STEH
ČERNÝ KŮŇ
SEVEŘAN
DRUH KVĚTENSTVÍ
BAHENNÍ ROSTLINA
JEMENSKÁ LET. SPOL.
ÚDAJNĚ
FILIPÍNSKÁ SOPKA

VÍTE, ŽE...

- V Olomouckém kraji se mohou očkovat proti onemocnění covid-19 už i děti ve věku **5–11 let**.
- Do očkování jsou zapojeni pediatři, možné je přijít s dítětem pro vakcínu i do **Fakultní nemocnice Olomouc, Nemocnice Prostějov, Nemocnice Přerov a Nemocnice Šumperk**.
- Očkování probíhá na speciálních místech, dítě **musí být v doprovodu** zákonného zástupce a očkováni budou pouze **registrovaní**.
- Pro děti 5–11 let se dostupná očkovací místa zobrazí při registraci v Centrálním rezervačním systému, očkovány jsou **nižší dávkou** vakcíny Comirnaty (Pfizer/BioNTech).
- Očkování osob **12–15 let** probíhá vakcínami Comirnaty (Pfizer/BioNTech), schválena je pro osoby 12+ také vakcína Spikevax (Moderna).

www.krajpomaha.cz

SUDOKU

		5		4		1		8
4	6			2		7	9	
7			3	1	6			
5	3	6	7		1	9		2
		8	4					7
2		7		9				
6		2	1	5	4		3	
			2					6
9		3		7	8	2	1	

4		9			1			
				6		8	2	
8				7	9		4	3
			6					4
		3	1		4			
5	4	7						
9		6	2	3	5		7	
	2	4	7		8			
1		5		4				8

4			1	2			5	6
9							2	
				5			9	7
1						2		
7			3		5	6		
			7		2			1
	3							
	9	7	5					
				8		5	1	

9	5		4		2	8	3	
6	4	3	8		7			
	2			6		7		5
3	8			7				9
	9	5		2	8	4	6	7
		4		9		3		8
2							5	
		8	2	4	6	9	7	
				3		2		

	9	4		5	7			
2							3	
		7			2			
	6		8	2	3	5	7	1
	7	3	5	9	1	2		6
	2	5	4			3		9
9		1		3		4	6	7
	4	2			5		1	
3	8	6						

MĚSÍČNÍK OLOMOUCKÝ KRAJ

- Periodický tisk
- Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Studio 87, spol. s r.o.
- Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609
- Redakční rada: Andrea Hanáčková, Ivo Slavotínek, Dalibor Horák, Luděk Niče, Eva Knajblová, Jaroslav Kropáč, Petra Pášová, Juraj Aláč
- Redakce: Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz
- Inzerce: Jana Juráková – jurakova@regvyd.cz, Michal Novák – novak@regvyd.cz, Tomáš Karal – karal@regvyd.cz, Margita Šutovská – sutovska@regvyd.cz
- Číslo 1, ročník 21. Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje Toto číslo vychází 24. ledna 2022
- Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 31. ledna 2022

Olomoucký kraj

Dalibor Horák – aktivity zdravotníků zaslouží uznání

Poslední rok ve znamení covidových opatření a šíření nemoci covid-19 dostal pod tlak především zdravotníky. Ti se museli zapojit nejen do zachraňování a léčby pacientů, ale později i do očkovací „mašinerie“. O kondici krajského zdravotnictví jsme si proto povídali s náměstkem hejtmana pro oblast zdravotnictví Daliborem Horákem.

Jak se covid s opatřeními proti nemoci projevily v rozpočtu kraje v oblasti zdravotnictví?

Rok s covidem nezatížil rozpočet Olomouckého kraje žádnými zásadními nepředpokládanými výdaji. To se však nedá říct o rozpočtech zdravotních pojišťoven. Ty nesou hlavní finanční zátěž boje s epidemií.

S covidem se zdravotnická zařízení potýkají déle než rok. Jakým způsobem probíhá jejich spolupráce v našem regionu?

Základní osu zdravotnického systému v našem kraji tvoří osm nemocnic. Jejich provozovateli jsou Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo obrany a tři privátní společnosti. Nemocnicím významně pomáhá zejména Odborný léčebný ústav Paseka, který provozuje Olomoucký kraj. Ústav po celou dobu přebírá z nemocnic lehčí covidové pacienty na doléčení. Podle potřeby se zapojují i další zařízení, například s testováním obyvatelstva na Jesenicku pomáhají lázně v Dolní Lipové a sanatorium ve Zlatých Horách.

Již na počátku epidemie byl nastaven velmi efektivní systém spolupráce. Vedoucí pracovníci zdravotnických zařízení se pravidelně scházejí spolu s představiteli kraje a zástupci složek integrovaného záchranného systému ke koordinačním poradám. Na této platformě se daří řešit všechny aktuální potřeby. Funkčnost krajského systému a kvalitu poskytované péče potvrzuje skutečnost, že nikdy nebylo třeba překládat pacienty mimo náš region. Podle mediálních zpráv se to ve všech krajích nepodařilo.

Jak se s covidovou nákazou poprala krajská záchranka?

Zdravotničtí záchranáři pracují pod velkým tlakem. Narostl počet výjezdů i jejich náročnost. Je potřeba dezinfikovat sanitky a používat ochranné prostředky. To vše klade zvýšený tlak na čas. Prodloužila se také délka telefonátů. Volající mají mnohdy různé obavy a během hovoru s operátorem je chtějí řešit. Proto musela být v krajském městě vytvořena další výjezdová dvojposádka, zdravotnický záchranář-řidič. Finanční náklady v závěru roku pokryla záchranka z vlastního rozpočtu, v novém roce se však promítnou do krajského rozpočtu. Stejné problémy řešily a řeší také záchranky v jiných krajích.

Jako jediným východiskem v boji s covidem se jeví očkování – jakou roli tady plní kraj?

Role jednotlivých krajů při koordinaci očkování je různá. Záleží na tom, kdo je zřizovatelem hlavní nemocnice v kraji. V našem případě je to Ministerstvo zdravotnictví, které přímo řídí Fakultní nemocnici Olomouc. V krajích, kde fakultní nemocnice nejsou, hraje hlavní roli některá z krajských nemocnic a pak je řídicí a koordinační role kraje, jeho orgánů a představitelů vyšší. V našem případě leží největší tíha při organizaci očkování a dalších součástí boje s covidem na pověřených pracovnících Fakultní nemocnice. Ti na základě podnětů z kraje organizují činnost očkovacích míst v nemocnicích a v případě potřeby zajišťují otvírání očkovacích center mimo nemocnice nebo sestavení a výjezdy mobilních očkovacích týmů. První očkovací týmy v našem kraji vyjížděly právě z Fakultní nemocnice. Jeden z nich tvořili členové Českého červeného kříže, kteří využívají sanitku, kterou jim již dříve věnoval Olomoucký kraj.

Tyto mobilní týmy podávaly vakcínu především v pobytových zařízeních sociálních služeb. V několika domovech ve východní části kraje očkoval také mobilní tým Nemocnice Hranice. Další mobilní tým organizovala Jesenická poliklinika. Jeho členové v poslední čtvrtině roku

vyjížděli očkovat do odlehlejších obcí v severní části kraje. Všechny tyto aktivity si zaslouží uznání, ale největší počet dávek vakcíny podávají zdravotníci přímo na očkovacích místech v nemocnicích. Těm zejména v poslední době významně pomáhají praktičtí lékaři ve svých ambulancích.

Kraj připravuje pro oblast zdravotnictví několik dotačních a preventivních programů. Budou v této oblasti nějaké změny?

Každým rokem podporujeme organizace zajišťující speciální péči o postižené děti, která není hrazena z veřejného zdravotního pojištění, pořadatele odborných zdravotnických konferencí nebo různých zdravotně preventivních aktivit. Dlouhodobá je také podpora aktivit Českého červeného kříže nebo spolupráce s Krajskou hygienickou stanicí v oblasti výchovy dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu. Tradičními žadateli o finanční podporu jsou také poskytovatelé paliativní péče. V této oblasti bude nově kladen vyšší důraz na specializovanou péči za účasti lékaře. V průběhu roku by podle finančních možností mohl být otevřen také nový dotační program k posílení stipendií, která poskytují nemocnice v kraji studentům medicíny jako svým budoucím lékařům.

Dají se v letošním roce a následujícím období očekávat nějaké zásadní novinky v poskytování zdravotní péče?

Občané kraje, lékaři i další zdravotnický personál jistě ocení nový pavilon interny v Nemocnici Šternberk. Olomoucký kraj letos dokončí jeho výstavbu a předá ho do užívání. Záchranáři zanedlouho převezmou dokončenou výjezdovou základnu v Uničově, v nejbližších měsících dostanou také nové sanitky. V průběhu roku zahájíme výstavbu další záchranářské základny v Zábřehu. Mimoto budeme pokračovat v přípravě výstavby základen v dalších městech, stavební obnovy objektů Odborného léčebného ústavu Paseka a dalších aktivit ke zlepšení zdravotní péče v Olomouckém kraji.

Pevnost poznání pořádá pro aktivní důchodce Blízká setkání třetího věku

Lidé ve zralém věku, kteří touží poznat něco nového nebo se zbavit samoty a scházet se v inspirativním prostředí Pevnosti poznání, se mohou přihlásit do prvního ročníku kurzu Blízká setkání třetího věku. Vzdělávací program startuje 21. února a zahrnuje tři tematické oblasti: hodiny zdravého životního stylu, trénování paměti a cvičení. Kurz je ideální příležitostí pro všechny aktivní seniory, kteří se ani ve stáří nechtějí vzdát činorodosti. Pod vedením zkušených lektorů se budou scházet každé pondělí, celkem 12krát za sebou.

Senioři se letos setkají 12krát, vždy v pondělí. Foto | Pevnost poznání

V lekcích se například dozvědí, jak funguje lidské tělo a jak hýčkat svoje mozkové neurony či jak pracuje imunitní systém nebo všechny důležité orgány. „Lidské tělo představuje jeden funkční celek tvořený miliardami buněk. Každá z nich má v organismu svoji dílčí úlohu, a podílí se tak na správném fungování organismu. Na to, aby mohl pracovat jako celek, je nezbytné, aby spolu jednotlivé buňky správně komunikovaly. Když porozumíme ‚řeči‘ našich buněk, resp. orgánů, pomůže nám to pochopit, jak s tělem zacházet, abychom zmírnili přirozené projevy stáří,“ vysvětlila pedagožka Ivana Fellnerová z Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého. Ta je zároveň předsedkyní spolku Pro poznání, který vzdělávací cyklus v Centru popularizace PřF UP organizuje.

Vzdělávací program je určený pro všechny, kteří touží po poznání. Na věku ani předchozím vzdělání nezáleží. V prvním ročníku se témata týkají nejen fyziologie lidského těla a trénování paměti, ale i pohybu pro zdraví. Senioři se učí, jak správně sedět, chodit, jak bojovat se špatnými pohybovými stereotypy, a předcházet tak nejrůznějším zdravotním potížím.

Registrace do prvního ročníku bude spuštěna 31. ledna na www.pevnostpoznani.cz/pro-seniory/. Zájemci se mohou přihlásit také osobně v otevírací době Pevnosti poznání.

Juraj Aláč

Moderní technologie v Protonovém centru pomohly již tisícům pacientů s rakovinou

Pražské Protonové centrum od zahájení svého provozu v roce 2012 již léčilo téměř 8000 pacientů. Proč je protonová léčba účinná a šetrná, jaký je její princip a jaké diagnózy se touto metodou mohou léčit, jsme se zeptali primáře Protonového centra doc. MUDr. Jiřího Kubeše, Ph.D. Ten je díky svým letitým zkušenostem přesvědčen, že protonová léčba může pomoci až třetině onkologických pacientů, kteří se u nás dnes léčí ozařováním.

Pane primáři, které diagnózy jsou pro léčbu protonovou radioterapií vhodné?

Díky nejnovějším technologiím a našim zkušenostem s protonovou radioterapií dokážeme úspěšně léčit široké spektrum diagnóz. Jedná se o nádory hlavy a krku, dětské nádory, maligní lymfomy, nádory plic a centrální nervové soustavy, sarkomy a nádory zažívacího traktu. V současné době se setkáváme s velkým množstvím žen indikovaných k protonové radioterapii karcinomu prsu, kdy dochází k vysoce žádoucímu snížení dávky na srdeční struktury. Od počátku provozu Protonového centra léčíme, a velmi úspěšně, také muže s karcinomem prostaty.

Kolik nemocných jste již ozařovali a jaká je úspěšnost vaší léčby?

PTC léčilo bezmála již více jak osm tisíc pacientů. Úspěšnost léčby závisí na konkrétním typu diagnózy. Například při léčbě karcinomu prostaty, kterým každým rokem v České republice onemocní až 7000 mužů, je-li onemocnění zachyceno včas, dokážeme vyléčit až 97 procent mužů. Tyto naše výsledky léčby karcinomu prostaty byly publikovány a soubor sledovaných mužů je celosvětově ojedinělý. Kromě vysoké šance na vyléčení umožňuje také protonová léčba, na rozdíl od jiných druhů léčby, minimalizovat vedlejší účinky léčby. U pacientů s nádory CNS se jedná např. o snížení rizika poškození zraku. Protonová terapie pro nádory v oblasti hlavy a krku nám umožňuje ozářit i pacienty s dosud velmi těžko léčitelnými nádory uloženými např. v blízkosti zrakového a sluchového nervu nebo míchy. Tak bychom mohli pokračovat diagnózu od diagnózy. Obecně lze shrnout, že protonová léčba dokáže zásadně ovlivnit kvalitu života pacienta jak v průběhu léčby, tak i po jejím skončení.

Co čeká pacienta, kterému diagnostikují v jeho kraji nějaký karcinom? Jak se k vám dostává?

Protonové centrum se stalo součástí Národního onkologického centra. Nejpřímější cesta je proto ta, že pacientovi na příslušném onkologickém pracovišti doporučí léčbu v Protonovém centru. Díky naší úzké spolupráci s kolegy z celé ČR a propojení našich týmů se k nám tak dostane pacient velmi snadno. Další možností je, že nás pacient sám kontaktuje – zavolá na naši infolinku, nebo pošle e-mailem dotaz na náš Klientský servis. Do 24 hodin od nás dostane informace, zda je vhodný k protonové léčbě, a pokud ano, je objednán na vstupní konzultaci. Pacienti nás mohou kontaktovat kdykoli sami i bez doporučení lékaře.

Hradí protonovou léčbu zdravotní pojišťovny?

Ano, protonová léčba je ze zákona hrazena zdravotními pojišťovnami.

Zmínil jste, že dosahujete úspěchů v léčbě karcinomu prostaty u mužů. Kolik mužů ročně léčíte?

Pro diagnostiku rakoviny prostaty je základem stanovení hladiny prostatického specifického antigenu (PSA). Koncentrace PSA v krvi je jedním z ukazatelů rakoviny prostaty, proto by si jej muži po 50. roce měli nechat v pravidelném intervalu vyšetřovat. Rakovinu prostaty je možné řešit několika způsoby, chirurgicky nebo pomocí radioterapie (ozařování). Protonová léčba, pokud je onemocnění zjištěno včas, má vysokou účinnost – dokáže úspěšně vyléčit až 97 % pacientů s karcinomem prostaty nízkého rizika a více než 90 % pacientů se středně rizikovými nádory. Pacienti mají po léčbě vysokou kvalitu života a riziko impotence, které je po chirurgické léčbě vysoké, je nízké. Inkontinence, tedy únik moči, se po protonové léčbě karcinomu prostaty časného stadia téměř nevyskytuje a riziko jejího vzniku je menší než 1 % na rozdíl od operace. Nespornou výhodou protonové léčby je také podstatně nižší časová náročnost pro pacienty. Protonová léčba je ambulantní a trvá pouze pět dní u časného stadia karcinomu prostaty a 21 dní u pokročilého stadia.

Nejčastější diagnózou, kterou léčíte u žen, je karcinom prsu. Proč je pro ženy s tímto onemocněním vhodná protonová léčba?

Naším cílem je, aby život žen po ozařování byl bez omezení a zdravotních komplikací. Při protonové léčbě karcinomu levého prsu dokážeme ozářit prs a hrudní stěnu tak, že můžeme minimalizovat ozáření srdce, věnčitých tepen a plic. Tím dokážeme předcházet riziku vzniku srdečních a plicních onemocnění, která by se při jejich ozáření mohla v horizontu 10–20 let projevit. Díky tomu, že jsme v PTC vyvinuli inovativní a jedinečné postupy, patří našemu Centru přední místo na světě v léčbě karcinomu prsu protonovou radioterapií.

Co možná nevíte

- Protonová léčba je ze zákona hrazena zdravotními pojišťovnami. Je tedy dostupná všem občanům z České republiky.
- Každý pacient má v Protonovém centru svého osobního koordinátora, který mu je plně k dispozici.
- Komunikace koordinátora s pacientem zahrnuje podání základních i doplňujících informací o protonové terapii, zajištění posouzení vhodnosti tohoto typu léčby pro každého pacienta individuálně, zabezpečení potřebných vstupních vyšetření, vyřízení všech administrativních úkonů k zahájení léčby apod.
- Nejnovější informace najdete na webových stránkách www.ptc.cz a na Facebooku Centrum protonové léčby. Také je pro více informací možné zavolat na +420 222 999 000.

RV2200079/01

Plazma.plus
DARUJ PLAZMU V PŘEROVĚ
700Kč za hodinu?
hodnotné vouchery + občerstvení zdarma + dobrý skutek
Palackého 2820/27, 750 02 Přerov
+420 800 400 101 www.plazmaplus.cz Plazma Plus
RV2200011/01

RV2100143/74

Inzerci v těchto novinách pro vás zajistí:

Jana JURÁKOVÁ
773 617 353
jurakova@regvyd.cz

Michal NOVÁK
739 724 774
novak@regvyd.cz

Tomáš KARAL
732 530 071
karal@regvyd.cz

REGIONÁLNÍ VYDAVATELSTVÍ
CHCIINZERCI.CZ

RV2200086/01

Vlastivědné muzeum povede nový ředitel

Jednu z nejvýznamnějších kulturních institucí v kraji vede od ledna nový ředitel. Do čela Vlastivědného muzea v Olomouci nastoupil Jakub Ráliš. Na místo přichází z ředitelského postu mezinárodního festivalu populárně-vědeckých filmů Academia Film Olomouc.

„Jakub Ráliš bude mít za úkol rozvíjet tuto instituci v lokálním, regionálním i celostátním kontextu. Věřím, že muzeum se stane inspirativním lídrem na poli sbírkotvorných institucí. Potenciál a skvělí lidé tam totiž rozhodně nechybí," sdělil Jan Žůrek, radní Olomouckého kraje pro oblast kultury.

Jakub Ráliš zvítězil ve výběrovém řízení a ve vedení muzea, jehož zřizovatelem je Olomoucký kraj, nahradil Břetislava Holáska. Odbornou komisi zaujala jeho vize, jak muzeum rozvíjet.

Jakub Ráliš (vlevo) při podpisu pověřovací listiny k místu ředitele Vlastivědného muzea v Olomouci.
Foto | Olomoucký kraj

Vlastivědné muzeum v Olomouci pečuje o zhruba milion sbírkových předmětů a stará se o objekty v Olomouci, zámek v Čechách pod Kosířem nebo arboretum v Bílé Lhotě. Spadá pod něj i Regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu.

Juraj Aláč

Kraj nabízí podporu kultuře i památkové péči

Olomoucký kraj připravil i pro letošní rok dotační programy v oblasti kultury a památkové péče. Aktuálně jsou vypsány 3 dotační programy v oblasti kultury, a to program na podporu kultury, na podporu stálých profesionálních souborů a na podporu investičních projektů v oblasti kultury. Příjem žádostí probíhá mezi 17. a 28. lednem. Od 24. ledna do 4. února pak mohou zájemci žádat o podporu v oblasti památkové péče, konkrétně v programech na obnovu kulturních památek, obnovu staveb drobné architektury místního významu či obnovu nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, nacházejících se na území památkových rezervací a památkových zón a jejich ochranných pásem. Informace o aktuálních dotačních programech včetně vzorů smluv naleznete na webu kraje v sekci dotace, granty, příspěvky.

Juraj Aláč

Krajský úřad vydává kulturní newsletter a podcast

Od prosince 2021 vydává Oddělení kultury Krajského úřadu Olomouckého kraje Čti o ní, kulturní zpravodaj, v němž čtenáři každý měsíc najdou výběr toho nejzajímavějšího z dění v krajské kultuře, rozhovory s inspirativními osobnostmi či informace o možnostech čerpání krajské podpory.

Součástí newsletteru je i Promluv do ní – podcast o kultuře v Olomouckém kraji. K odběru zpravodaje se můžete přihlásit na krajském webových stránkách www.olkraj.cz, podcast je k poslechu dostupný také samostatně na platformách Buzzsprout, Spotify či iTunes.

Hana Sedláková

Mladí mohou zažít divadlo jinak

Klub pro mladého diváka Arter Olomouc má za sebou první sezonu a počet jeho členů se přiblížil k padesáti. U Moravského divadla Olomouc začal naplno fungovat od startu letošní sezony, tedy od loňského září.

Zažít divadlo jinak, nahlédnout do zákulisí, debatovat s tvůrci a herci a sdílet zážitky z divadelních představení s novými přáteli – to vše umožňuje Klub mladého diváka Arter Olomouc. Projekt, jehož cílem je vzbudit zájem o divadelní umění u středoškolských a vysokoškolských studentů, podpořily významné olomoucké kulturní instituce. Členské karty mohou zájemci zakoupit v pokladně Moravského divadla, a získat tak výrazné slevy na představení či přednostní vstup na workshopy a besedy.

Myšlenka založit v Olomouci klub pro mladé diváky vzešla se setkání ředitele Moravského divadla Olomouc Davida Gerneše se zástupcem vedoucího Katedry divadelních a filmových studií UP Martinem Bernátkem. „Hovořili jsme o tom, jak přilákat do divadla mladé publikum. Olomouc je univerzitní město a naše divadlo má zájem na tom, aby se studenti stali nedílnou součástí divácké obce. V předchozích letech jsme vytvořili speciální studentské předplatné a klub mladých diváků by mohl být další a věřím, že atraktivní cestou, jak dostat do hlediště více středoškoláků a vysokoškoláků," uvedl v létě David Gerneš. „Shodli jsme se na tom, že by stálo za to vytvořit v Olomouci podobnou komunitu, která už dobře funguje v Praze, Brně či Plzni. Sami studenti v rámci semináře vytvořili koncepci, jak by klub mohl vypadat a fungovat. Jsem rád, že vznik klubu přivítala všechna olomoucká divadla," doplnil Bernátek. K iniciativě Moravského divadla a studentů Katedry divadelních a filmových studií na Filozofické fakultě Univerzity Palackého se připojily Divadlo Tramtarie, Divadlo na cucky, Divadlo na Šantovce, Kabaretní scéna Nabalkoně, Moravská filharmonie Olomouc či Muzeum umění Olomouc. Členem klubu se může stát každý ve věku 15 až 26 let, studium není podmínkou.

Po zakoupení průkazu v pokladně Moravského divadla může nový člen klubu vybírat z měsíční nabídky zlevněných představení a koncertů, která je zveřejněná na facebookovém a instagramovém profilu KMD Arter. Na většinu vybraných titulů přitom sleva činí minimálně 50 procent.

Juraj Aláč

VÝSTAVY

Rozhraní

27. ledna – 20. března
Muzeum a galerie v Prostějově
Společná výstava Zbyňka Janáčka a Miry Macíka se bude zabývat grafikou a jejími přesahy.

Historie basketbalového klubu Dukla

do 13. února
Vědecká knihovna v Olomouci, Galerie Biblio
Letos uplyne 60 let od vzniku basketbalového klubu Dukla Olomouc. K této příležitosti proběhlo 11. září 2021 setkání bývalých hráčů Dukly, kteří si na hřišti opět změřili síly, a v rámci této akce byla připravena výstava mapující činnost klubu.

Jindřich Štreit – Ze tmy ke světlu

28. ledna – 13. března
Vlastivědné muzeum v Olomouci
Fotografická výstava Ze tmy ke světlu od světoznámého fotografa Jindřicha Štreita přibližuje divákům vězeňské prostředí nevšedním pohledem objektivu, zaměřeným na práci vězeňských kaplanů. Soubor fotografií vznikal ve dvou etapách v letech 2018–2020, kdy Jindřich Štreit navštívil s kaplany na dvacet vězeňských zařízení. Ve Vězeňské službě České republiky působí 54 kaplanů z 11 církví na různě veliký pracovní úvazek. Každá z fotografií v sobě skrývá nepřenositelnou atmosféru spojenou s lidským osudem a příběhem, který se snažil autor zachytit a zprostředkovat. Způsob, jakým Jindřich Štreit pořizuje své fotografické záběry, je sám o sobě malým uměleckým dílem i velikým lidským počinem.

Lubomír Lichý – Kreslený humor

do 27. března
Vlastivědné muzeum v Olomouci
Výstava kreseb výtvarníka, hudebníka, textaře a golfisty Lubomíra Lichého.

Čtvero ročních období – ZIMA

do 27. února
Muzeum Komenského Přerov
Muzeum představuje ze svých sbírek školní obrazy k tématu ročních dob. Nejstarší vystavené obrazy vznikly v osmdesátých letech 19. století a byly přejaty z německé produkce. První české obrazy k ročním dobám vytvořil počátkem 20. století malíř Richard Lauda, z první poloviny století prezentujeme zajímavá díla Josefa Lady, Štěpána Andrýska a Františka Daňka-Sedláčka.

S ohledem na přijímaná epidemická opatření doporučujeme sledovat aktuální informace k avizovaným akcím na webových stránkách organizátora.

KVĚTINOVÉ VÝSTAVY
Výstaviště Flora Olomouc

Flora Olomouc – jarní etapa
21.–24. 4.
Mezinárodní zahradnická výstava a veletrh
Hortifarm – výstava zahradní mechanizace
Jarní zahradnické trhy

Vyznání růžím
24.–26. 6.
Výstava a festival v olomouckém rozáriu

Flora Olomouc – letní etapa
18.–21. 8.
Mezinárodní zahradnická výstava a veletrh
Letní zahradnické trhy
Dny moravských vín

Flora Olomouc – Hortikomplex
29. 9.–2. 10.
Výstava ovoce, zeleniny a školkařských výpěstků
Podzimní zahradnické trhy
Olima – festival gastronomie

Změna termínů vyhrazena
flora-ol.cz

Běžkaři mohou využít nové služby

Milovníci běžeckého lyžování mohou využít novou on-line službu v Jeseníkách. Webové stránky jdemenabezky.cz jim ukážou, kde se zrovna pohybuje rolba, jak jsou upravené trasy a případně i jaké je na horách počasí.

„Výhodou nových webových stránek je jejich uživatelská přívětivost. Portál se navíc bude do budoucna rozšiřovat o nové informační služby. Olomoucký kraj pravidelně přispívá na údržbu běžkařských tratí – každoročně jde o částku ve výši 900 tisíc korun," řekla Milada Sokolová, uvolněná zastupitelka Olomouckého kraje pro oblast cestovního ruchu.

V Jeseníkách si lidé mohou aktuálně zaběžkovat na stovkách kilometrů tras. Jak jsou upravené, mohou zjistit právě na webu jdemenabezky.cz. Trasy jsou rozdělené do několika okruhů a odlišené barvami. Běžkaři po najetí myší na příslušný symbol uvidí, zda je trať upravena a kdy jí rolba projížděla naposledy. Další symboly upozorňují na nebezpečí, kterými jsou třeba těžba dřeva nebo zledovatělý povrch.

K dopravě do hor mohou lidé využít skibusy. Ty budou do Jeseníků jezdit až do poloviny března. Jízdní řád najdou zájemci na www.jeseniky.cz/cz.

Juraj Aláč

Vytrvalci proběhnou rokem 2022

Členové sdružení amatérských kondičních a výkonnostních běžců ze střední Moravy – TJ Liga stovkařů Olomouc, letošním rokem doslova proběhnou.

V pořadí 42. ročník Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje, jednoho z největších běžeckých seriálů u nás, byl odstartován 8. ledna. Prvním z plánovaných 51 závodů byl tradiční běh na „hanácký Mont Blanc", jak se přezdívá Kosíři, známému vrchu s rozhlednou nad lázněmi a obcí Slatinice. Zimní běh přes Kosíř je tradičně prvním závodem seriálu.

„Seriál míval kdysi maximálně do dvacítky dílů, s příchodem velkého běžeckého boomu předchozích let však postupně narůstal a již několikátým rokem čítá nejméně padesát závodů. Mezi významné a oblíbené podniky sdružené pod hlavičku Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje patří kromě Zimního běhu přes Kosíř třeba také Rohálovská desítka nebo Jesenický maraton a půlmaraton," uvedl předseda TJ Liga stovkařů Olomouc Adam Fritscher.

Tradiční silvestrovský běh v olomouckých sadech nemá klasické vítěze. Jde o společné setkání běžců a jejich rodin a příznivců. Foto | 2x TJ Liga stovkařů

Silvestrovský běh byl poslední akcí roku

Poslední den roku se sešli v olomouckých Smetanových sadech všichni, kdo se před silvestrovskými oslavami chtěli provětrat na čerstvém vzduchu a udělat něco pro svoje zdraví. Už po osmatřicáté připravila TJ Liga stovkařů oblíbený Silvestrovský běh. „Jsme velmi rádi, že se akci i přes nařízená protiepidemická opatření podařilo uskutečnit. Zúčastnilo se jí 278 lidí a nejlepší na tom je, že tento běh absolvují nejen závodníci, ale celé jejich rodiny," uvedl organizátor Tomáš Krejčí. Běžci, děti, maminky s kočárky nebo pejskaři běželi na tratích o délkách 1 300, 2 600 a 5 200 metrů. Startovné bylo dobrovolné a všechna startovací čísla byla po doběhu slosována v tombole.

Juraj Aláč

MÁTE NEVYHOVUJÍCÍ KOTEL S RUČNÍM PŘIKLÁDÁNÍM?

OLOMOUCKÝ KRAJ
spouští zápis do
ZÁSOBNÍKU ZÁJEMCŮ
O KOTLÍKOVOU DOTACI

splňujících podmínku tzv. **NÍZKOPŘÍJMOVÉ DOMÁCNOSTI**

Zájemce o kotlíkovou dotaci **musí být vlastníkem/spoluvlastníkem nemovitosti, ve které dojde k výměně zdroje tepla**, má v této nemovitosti **trvalý pobyt nebo bydliště** a **průměrný čistý příjem každého člena domácnosti** zájemce v roce 2020 **nebyl vyšší než 170 900 Kč**.

ZÁPIS DO ZÁSOBNÍKU PROVEDETE VYPLNĚNÍM KRÁTKÉHO FORMULÁŘE

Formulář je dostupný online
www.olkraj.cz/kotlikovedotace

Vyplnění mohou provést i pracovníci oddělení administrace kotlíkových dotací

Ing. Stanislava Palová	585 508 233	s.palova@olkraj.cz
Ing. Hana Bezděková, DiS.	585 508 393	h.bezdekova@olkraj.cz
Ing. Martin Černocký	585 508 342	m.cernocky@olkraj.cz
Mgr. Michal Ďurica	585 508 697	m.durica@olkraj.cz
Ing. Aneta Havlíčková	585 508 382	a.havlickova@olkraj.cz
Ing. Zuzana Klemšová	585 508 441	z.klemsova@olkraj.cz
Zdenka Valentová, DiS.	585 508 439	z.valentova@olkraj.cz
Ing. Vladimíra Vráželová	585 508 447	v.vrazelova@olkraj.cz

Olomoucký kraj

Zápis do zásobníku lze provádět průběžně.

Vyplnění formuláře k zásobníku Vás nezavazuje k následnému podání žádosti o kotlíkovou dotaci v roce 2022. Bližší informace k nastavení kotlíkových dotací v roce 2022 naleznete na www.olkraj.cz/kotlikovedotace.